

Motion till riksdagen 2012/13:Fi304

av **Ulrika Karlsson i Uppsala (M)**

Obligatorisk utmaningsrätt

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om obligatorisk utmaningsrätt för kommuner och landsting.

Motivering

Konkurrens främjar kvalitet. I dag finns det många exempel på kommunalt drivna och landstingsdrivna verksamheter som skulle kunna drivas bättre av privata entreprenörer. Att låta en verksamhet drivas av privata aktörer, med drivkraft och brinnande intresse för verksamheten, skulle gynna både verksamheten och medborgarna. Oftast kan privata aktörer med drivkraft sköta verksamheten minst lika bra eller bättre än kommunerna och landstingen själva. I samband med införandet av lagen om valfrihetssystem har små och medelstora företag fått utökade möjligheter att konkurrera om utförandet av välfärdstjänster. Detta bör utvidgas till samtliga verksamheter.

Huvudprincipen med utmaningsrätt är att den som vill driva en verksamhet åt kommunen på entreprenad har rätt att utmana den kommunala verksamheten och rikta ett önskemål till kommunen om att en del av kommunens verksamhet skall drivas av den privata entreprenören. Det är dock upp till varje kommun att själv bestämma huruvida utmaningsrätt skall införas i kommunen eller inte. Utmaningsrätten omfattar inte heller kommunalt drivna och landstingsdrivna bolag.

Idag är det 38 kommuner och ett landsting som har infört utmaningsrätt. Uppsala är den kommun som har fått in flest utmaningar och är även en av de kommuner som marknadsför möjligheten att utmana kommunal verksamhet bäst. Bland de utmaningar som lett fram till upphandling och kontrakt med en privat leverantör i Uppsala är företagshälsovård, drift av ett friluftsområde och service till föreningslivet – verksamheter som i många kommuner aldrig konkurrerats ut. Om alla kommuner hade obligatorisk utmaningsrätt skulle

Fel! Okänt namn på

marknadsföringen mellan kommunerna inte behöva skilja sig åt i landet. I dagsläget är kännedomen om utmaningsrätten begränsad hos privata entreprenörer, mycket beroende på att kommunerna själva väljer hur de vill marknadsföra utmanarrätten. Utmaningsrätten har därmed i de allra flesta kommunerna blivit en pappersprodukt utan genomslag, vilket inte är vad vi som lagstiftare syftade till att åstadkomma.

Syftet som utmaningsrätten fyller är att bästa tänkbara tjänst ska tillhandahållas av bästa leverantör. Det är kvaliteten som är i fokus, inte tillhandahållaren. Därför bör en ny modell för utmaningsrätten ses över så att samtliga kommuner och samtliga landsting lättare kan införa utmaningsrätt, och eventuellt också se över möjligheten för en obligatorisk utmaningsrätt, inom alla områden förutom myndighetsutövning, strategiska ledningsfunktioner och vad som enligt lag eller förordning måste utföras av kommunen med egen personal. Privata aktörer bör även få möjlighet och kunskap om möjligheten att utmana även kommunalt drivna och landstingsdrivna bolag och verksamheter.

Stockholm den 27 september 2012

Ulrika Karlsson i Uppsala (M)